

Algemeen	
Onderwerp	Pilot Kamers met Aandacht
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Toine Leroi en Roos van Dalen
Eenheid	Sturing
E-mail	t.leroi@hilversum.nl / r.vandalen@regiogv.nl
Kenmerk	
Datum	17 september 2020

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Een regionale pilot 'Kamers met Aandacht' te starten in november 2020 voor de looptijd van twee jaar in samenwerking met Stichting Kamers met Aandacht.
Voorstel 2.	De jaarlijkse kosten van ongeveer € 50.000 te dekken uit het Regionaal Transformatieplan Jeugd.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
08-09-20	Klankbordgroep Jeugd	Adviseren	Positief. Bijlage 4 is toegevoegd na vraag over procedure.
15-09-20	Uitvoeringsoverleg	Adviseren	Positief. Uitvoeringsdiensten hebben aandachtspunten meegegeven. Zie hieronder bij de toelichting.
24-09-20	Directie-overleg	Vaststellen	Vanuit het DO is positief gereageerd op dit voorstel met enkele wijzigingen/aanvullingen. Deze zijn verwerkt en rood gearceerd in het voorstel. Het betreft: <ul style="list-style-type: none"> - Aangeven hoe de stichting de kamers gaat vinden. - Bekostiging levensonderhoud groep 16 en 17 jaar aanvullen met gebruik Participatiewet en onderhoudsplicht ouders - Evaluatie aanvullen: kwalitatieve en kwantitatieve evaluatie; wat willen we aan het einde van de pilot in elk geval weten? Besluit DO: aangepast rondzenden en wanneer binnen bepaalde termijn geen reactie komt is voorstel definitief akkoord.
29-10-20	Portefeuillehoudersoverleg	Kennisnemen	

Toelichting

Beknopte toelichting

Als onderdeel van het Regionaal Transformatieplan Jeugd 2019-2020 is het projectvoorstel Kamers met Aandacht op 26 september 2019 vastgesteld door het regionale portefeuillehoudersoverleg. Kamer met Aandacht bieden een betere ondersteuning voor jongeren van 16-23 jaar die uit verblijf stromen, of voor wie deze woonvorm een passend alternatief is in het voorkomen van een uithuisplaatsing. Wij adviseren deze pilot te starten in samenwerking met de Stichting Kamers met Aandacht, voor een periode van twee jaar, om zo optimaal gebruik te kunnen maken van de opgedane expertise en kennis van de Stichting.

In het uitvoeringsoverleg zijn de volgende aandachtspunten en verzoeken meegegeven:

- Een verkenning naar persoonsvolgende financiering
- Een uitwerking van de verwachte inbreng van de uitvoeringsdiensten
- Een uitwerking van de haalbaarheid van matching en doorstroom

Wij hebben bovenstaande punten als volgt in het voorstel verwerkt:

- Uitgebreider aangegeven dat de begroting een pakket betreft en niet persoonsvolgend mogelijk is.
- Opgenomen dat de uitvoering geen directe rol heeft.
- Opgenomen dat Kamers met Aandacht positieve ervaringen heeft met het vinden van voldoende kamers in nieuwe regio's, met name in niet-grootstedelijke gebieden (vergelijkbaar: Regio Zuidoost Utrecht).
- Opgenomen dat doorstroom tot nu toe altijd lukt, waarbij jongeren een nieuwe, zelfstandige woning vinden binnen het eigen netwerk of via het sociale huur-aanbod. Hierbij wordt een beroep gedaan op de zelfstandigheid van jongeren, met ondersteuning van ambulante begeleiding en Kamers met Aandacht.

Een voorbeeld van de procedure en fasering in een nieuwe regio is bijgevoegd (Bijlage 4).

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Voorstel Kamers met Aandacht

Algemeen	
Onderwerp	Pilot Kamers met Aandacht
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Toine Leroi en Roos van Dalen
Eenheid	Sturing
E-mail	t.leroi@hilversum.nl / r.vandalen@regiogv.nl
Kenmerk	
Datum	16 september 2020

Voorstel

1. Een regionale pilot 'Kamers met Aandacht' te starten in december 2020 voor de looptijd van twee jaar in samenwerking met Stichting Kamers met Aandacht¹.
2. Conform afspraken uit het voorstel 'Jongeren begeleiden naar zelfstandigheid: Kamers met Aandacht' de jaarlijkse kosten van ongeveer € 50.000 dekken uit het Regionaal Transformatiefonds jeugd.

Kernboodschap

In het Transformatieplan Jeugd hebben gemeenten aangegeven te willen investeren in de zelfstandigheid van onze jeugd. In het najaar 2019 hebben gemeenten het voorstel 'Jongeren begeleiden naar zelfstandigheid: Kamers met Aandacht' vastgesteld, waarin zij hebben aangegeven een pilot uit te willen voeren met Kamers met Aandacht. In de tussentijd heeft een verkenning plaatsgevonden voor twee mogelijkheden voor het inrichten van Kamers met Aandacht: 1) uitvoering van Kamers met Aandacht door de Regio Gooi en Vechtstreek, en 2) uitvoering in samenwerking met Stichting Kamers met Aandacht.

Naar aanleiding van deze verkenning stellen wij voor een pilot te starten in samenwerking met Stichting Kamers met Aandacht, gedurende een periode van twee jaar. Wegens corona is de oorspronkelijk aangegeven implementatie in Q2 van 2020 niet haalbaar gebleken. We stellen daarom voor om per december 2020 van start te gaan met de pilot in samenwerking met Stichting Kamers met Aandacht.

Aanleiding

Als onderdeel van het Regionaal Transformatieplan Jeugd 2019-2020 is het projectvoorstel Kamers met Aandacht op 26 september 2019 vastgesteld door het regionale portefeuillehoudersoverleg. Zij hebben hiertoe €100.000 gereserveerd. Kamer met Aandacht bieden een betere ondersteuning voor jongeren van 16-23 jaar die uit verblijf stromen, of voor wie deze woonvorm een passend alternatief is in het voorkomen van een uithuisplaatsing.

Kamers met Aandacht: voor jongeren die bijna zelfstandig kunnen wonen

Kamers met Aandacht is een woonvorm voor jongeren tussen de 16 en 23 jaar die niet meer thuis kunnen wonen en hulp krijgen van een (jeugd)zorgorganisatie, vaak i.h.k.v. (verlengde) jeugdhulp. Veel jongeren in de jeugdhulp missen een sociaal vangnet, en met de overgang naar de volwassenheid is woonruimte met sociale ondersteuning voor hen niet vanzelfsprekend. Kamers met Aandacht biedt een tussenfase voor jongeren die baat hebben bij meer zelfstandigheid, maar daar wel nog begeleiding bij kunnen gebruiken. Naast de begeleiding van hun ambulante begeleider vanuit de

¹ Stichting Kamers met Aandacht is een zelfstandige stichting die voortkomt uit een samenwerkingsverband tussen verschillende Utrechtse gemeenten en jeugdzorgorganisaties

zorgorganisatie, geeft ook de particuliere verhuurder enige aandacht aan de jongere. Hierbij wordt een zorgvuldige match gemaakt tussen de jongere en de verhuurder. Verhuurders met een bijstandsuitkering worden alleen gematcht met een jongere onder de 21, zodat er geen effect is op de kostendelersnorm. Uitgebreide informatie over Kamers met Aandacht en een evaluatie van deze vorm is te vinden in de bijlagen.

Om in aanmerking te komen voor een Kamer met Aandacht moeten de jongeren voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Jongeren zijn tussen 16 en 23 jaar.
- Jongeren verblijven in een jeugdhulp- of Wmo- instelling of zijn dak- en thuisloos geworden na jeugdzorg. Ook kunnen jongeren in aanmerking komen voor Kamers met Aandacht als zij uit een gezin komen met problemen, om bijvoorbeeld uithuisplaatsing te voorkomen.
- Jongeren worden aangemeld via de betrokken zorgorganisaties.
- Jongeren hebben een dagbesteding van minimaal 24 uur per week (studie of werk).
- Jongeren bekostigen hun kamer zelf d.m.v. werk of studiefinanciering (+ eventueel bijbaan).
- Jongeren hebben geen verslaving of psychiatrische problematiek die hun dagelijks functioneren in de weg staat.
- Jongeren hebben indien nodig regelingen getroffen voor schulden.
- Jongeren ontvangen ambulante begeleiding, minimaal 1x per week op de locatie, zolang de verhuurder en begeleider dit nodig achten.

Doel

- Jongeren blijven – vanwege gebrek aan uitstroommogelijkheden - niet te lang en onnodig (al dan niet met verlengde jeugdhulp) in een verblijfsvoorziening;
- Jongeren komen niet onnodig in duurdere en minder zelfstandige beschermd wonen-voorzieningen terecht;
- Jongeren wonen niet te snel volledig zelfstandig of steeds op wisselende plekken, wat de kans op maatschappelijke uitval vergroot.

Argumenten

Voorstel 1: Een pilotfase starten voor de looptijd van twee jaar in samenwerking met Stichting Kamers met Aandacht². Deze pilot kan bijvoorbeeld op 1 november 2020 starten.

1.1 Stichting Kamers met Aandacht heeft benodigde ervaring in huis

De Stichting heeft inmiddels ruime ervaring met alle facetten van het traject: van werving en promotie, tot aan matching en begeleiding van de verhuurders. Zij zijn al een aantal jaren actief in de regio Utrecht en omliggende gemeenten, en starten nu ook op in o.a. Den Haag. De stichting heeft naast de benodigde kennis op het gebied van jeugdhulp, inmiddels ook de kennis en ervaring met het contact met jeugdhulpaanbieders, particuliere verhuurders en woningbouwverenigingen. Met het in zee gaan met de stichting komt deze uitvoering dan ook bij hen te liggen.

1.2 Zelforganisatie vereist coördinatorschap

Het zelf organiseren van kamers met aandacht vereist coördinatorschap met brede kennis en ruimte om een netwerk op te bouwen, waarvoor op dit moment geen capaciteit is.

1.3 Samenwerking met de Stichting is goedkoper dan het in eigen huis halen

In de verkenning zijn de waarschijnlijke kosten en uren vergeleken van het in eigen huis halen van Kamers met Aandacht met de begroting van de stichting. Zeker in de opstartfase is het traject via

² Stichting Kamers met Aandacht is een zelfstandige stichting die voortkomt uit een samenwerkingsverband tussen verschillende Utrechtse gemeenten en jeugdzorgorganisaties

de Stichting (iets) goedkoper dan zelforganisatie. Een weergave van de geschatte uren en kosten is te vinden in bijlage 1.

1.4 Voordelen halen uit bekendheid groeiende organisatie

Kamers met Aandacht is nu actief in Utrecht en omgeving, en breidt de komende tijd ook uit naar o.a. Den Haag en andere grotere steden. Hiermee wordt de bekendheid van de stichting groter, wat een toegevoegde waarde heeft voor het werven van geschikte verhuurders.

Kanttekeningen

1. Een samenwerking met de Stichting Kamers met Aandacht zorgt ervoor dat de kennis over deze methode na de pilot niet ligt bij een medewerker van de Regio. Als de Regio gedurende de pilotfase besluit het zelf te willen uitvoeren dan is de stichting bereid alle informatie te delen. Dan zal een coördinator binnen de Regio aangesteld moeten worden. Ook moet dan de naam worden veranderd, omdat de naam Kamers met Aandacht beschermd is. Gedurende de pilot zal onder andere het Urgentiebureau van de Regio worden betrokken om te kijken wat er mogelijk en nodig zou zijn op het gebied van het zelf organiseren van kamers met aandacht.
2. Hoewel het streven is om 10 kamers per jaar te matchen aan jongeren, is de ervaring dat dit zeker in het eerste jaar vaak nog niet mogelijk is omdat in dit aanloopjaar de bekendheid nog moet groeien. Het slagen van het project hangt af van de betrokkenheid van de inwoners van de regio. De Stichting Kamers met Aandacht is verantwoordelijk voor het vinden van kamers en adverteert hiervoor (low budget) op regionaal relevante plekken. Ook zoekt de stichting contact met wooncorporaties voor samenwerking en plaatst zij in samenspraak met de coöperatie advertenties in een nieuwsbrief voor mensen die huren via een coöperatie. Daarnaast zorgt de stichting voor publiciteit via interviews in bijvoorbeeld huis aan huis krantjes.
3. De Stichting Kamers met Aandacht heeft inmiddels ervaring met het vinden van kamers in zowel grootstedelijke als meer provinciale gebieden. Hierbij vergelijken zij de regio Gooi en Vechtstreek met de regio Zuidoost Utrecht, waar het goed mogelijk bleek om geschikte woningen en verhuurders te vinden. Er is echter geen garantie dat de hoeveelheid kamers gevonden worden en de juiste matches gemaakt kunnen worden. De ervaringen van de Stichting in nieuwe regio's zijn tot nu toe positief.
4. Het is van belang om doorstroom te stimuleren. Instroom in een sociale huurwoning is in de regio Gooi en Vechtstreek gemiddeld mogelijk na één jaar. Jongeren die in aanmerking komen voor een Kamer met Aandacht zijn na hun tijd in een Kamer met Aandacht (minimaal 1 jaar tot maximaal 5 jaar) zelfstandig genoeg om door te stromen naar een huurwoning, of vinden een woning in hun eigen netwerk. Belangrijk is wel dat de doorstroom (inschrijving bij Woningnet en daadwerkelijk reageren op woningen) als belangrijk punt wordt meegenomen door de ambulante begeleider. Hier is ook de Stichting Kamers met Aandacht bij betrokken. De jongere wordt zo voldoende ondersteund om het traject na Kamers met Aandacht vorm te geven.
5. Hoewel het in sommige gevallen mogelijk is voor jongeren onder de 18 om van Kamers met Aandacht gebruik te maken, is het belangrijk dat het matcht bij de betreffende jongere. Een voorwaarde van Kamers met Aandacht is dat de jongere zelf in het levensonderhoud kan voorzien en een dagbesteding heeft (studie of werk). Ouders hebben bij deze leeftijdscategorie een wettelijke onderhoudsplicht, waar, mits aan de orde (ouders zijn in beeld en hebben inkomen of vermogen), ook afspraken over gemaakt moeten en kunnen worden. Verhaal op ouders is dan eventueel mogelijk als zij wel kunnen betalen maar dat niet willen. Voor jongeren van 16 en 17 is het voorzien in levensonderhoud bovendien via maatwerk (mogelijk middels artikel 16 lid 1 van de Participatiewet (noodbepaling)). Kamers met Aandacht is wel terughoudend met deze leeftijdsgroep, omdat zij ervaring hebben met een gebrek aan motivatie en het voorzien in levensonderhoud van deze groep. Het is ook juridisch soms een probleem om een minderjarige te plaatsen omdat die officieel geen huurcontract

mag aangaan (niet handelingsbekwaam) en dat gevolgen kan hebben voor de juridische verantwoordelijkheid (bij bijvoorbeeld schade aan de woning). Dat alles betekent ook dat wij er voor kiezen om nu niet te adviseren om in elke gemeente beleid te maken voor het (hele enkele) geval dat er een jeugdige van 16 of 17 jaar een beroep moet doen op de Participatiewet. Het gaat immers voorlopig om 2 jaar met 10 jeugdigen waarvan het – vanwege de genoemde terughoudendheid van de stichting met deze leeftijd – regionaal hooguit een hele enkele keer zal gaan om iemand uit de groep van 16 en 17 jaar. In dat geval hebben we de twee hier boven genoemde mogelijkheden om te komen tot levensonderhoud.

Financiën

In het projectvoorstel dat op 26 september 2019 is vastgesteld door het portefeuillehoudersoverleg is €50.000 per jaar voor een periode van twee jaar (totaal €100.000) gereserveerd voor de uitvoering van het project Kamers met Aandacht. Het is alleen mogelijk om de pilot aan te gaan voor twee jaar en zal ook dan pas geëvalueerd kunnen worden, gezien de opstartfase in het eerste jaar. De Stichting Kamers met Aandacht voert alle aspecten van het traject uit (zie bijlage 3) en heeft de vaste kosten daarvan begroot op 46.853,44 per jaar (zie bijlage 1). Het gereserveerde bedrag van €100,000,- is daarmee toereikend voor de pilot van twee jaar.

Uitvoering

- Ter ondersteuning van de Stichting Kamers met Aandacht is 24 uur per jaar inzet van een regionale communicatieadviseur nodig. Dit om de communicatie en marketing van Kamers met Aandacht goed af te stemmen op de regionale communicatiemiddelen en een eenduidig beeld af te geven.
- De mogelijkheden voor Kamers met Aandacht voor jongeren die door hun begeleiders zelfstandig genoeg worden bevonden om op een Kamer met Aandacht te wonen moeten onder de aandacht worden gebracht bij de uitvoeringsdiensten en zorgaanbieders door Kamers met Aandacht in samenwerking met de Regio. Dit gebeurt middels een (digitale) informatiebijeenkomst voor sleutelfiguren (consulenten, communicatieadviseurs, gemeenten, aanbieders).
- Het contact met Kamers met Aandacht, en de monitoring, wordt opgepakt vanuit de reguliere bezetting van de Regio (RVE Sturing).

Evaluatie

De pilot moet worden gemonitord en geëvalueerd, waarbij wordt gelet op zowel het succes van de matching als op de doorstroom uit Kamers met Aandacht. Hierbij zal in ieder geval uit worden gegaan van de volgende punten:

- Er zijn minstens 10 geschikte kamers gematcht aan jongeren.
- Jongeren stromen na een Kamer met Aandacht uit binnen hun eigen netwerk of vinden elders zelfstandige woonruimte.
- Verhuurders en jongeren zijn tevreden over de woonvorm Kamers met Aandacht.

Daarnaast zullen de volgende punten meegenomen worden tijdens de monitoring en bij de evaluatie:

- Leeftijd van de jongeren
- Details over de uitstroom (wanneer stroomt een jongere uit, waarnaartoe, na hoe lang, hoe oud is de jongere dan?)
- Beschikbaarheid van woonvormen voor uitstroom
- Hoe vaak en hoe lang ambulante hulp ingezet is bij de jongere
- Behoeft aan en/of noodzaak voor extra jeugdhulp of WMO
- Aanwezigheid en stabiliteit van dagbesteding van de jongere

- Verkennen van voor- en nadelen van het in eigen huis halen van Kamers met Aandacht

Er zal sprake zijn van een kwalitatieve evaluatie door het voeren van korte gesprekken met de stichting, een of meer verhuurders, enkele ambulante begeleiders en hopelijk een jongere. Daarnaast zullen wij kwantitatief bekijken hoeveel kamers zijn verhuurd en hoe de doorstroming loopt.

Bijlage

Bijlage 1: Berekening kosten opties

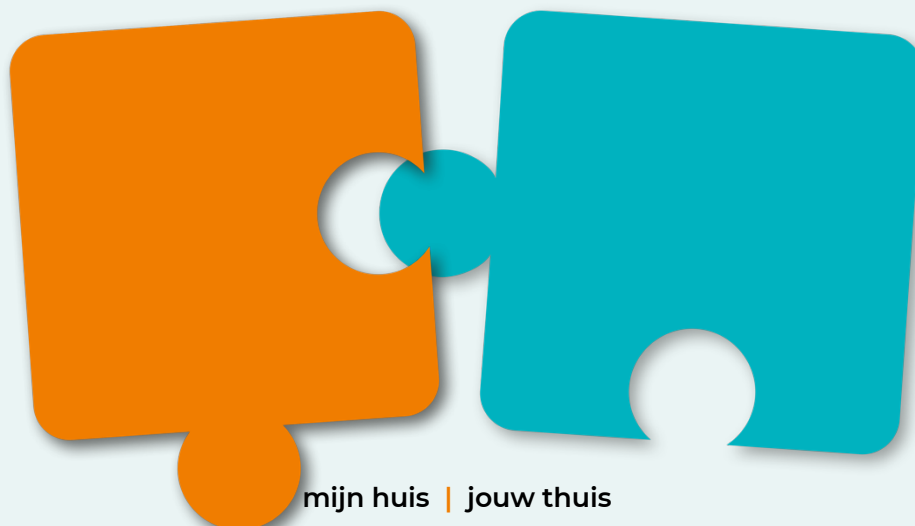
Bijlage 2: Achtergrondinformatie Kamers met Aandacht

Bijlage 3: Kamers met Aandacht, onderzoek HU (Anna van Spanje – Hennes, februari 2020)

Bijlage 4: Planning fasering opstarten Kamers met Aandacht in een nieuwe regio

Bijlage 1: Begroting en vergelijking

	<i>Inzet bij samenwerking stichting Kamers met Aandacht</i>	<i>Inzetten Regio bij zelfstandig opzetten pilot</i>
<i>Werving van kamers</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Online campagne</i> - <i>Offline campagne</i> - <i>Kennismaking coördinator en (potentiële) verhuurder</i> - <i>Dossier opstellen inclusief VOG</i> 	Communicatieadviseur Regio: 24 uur <u>per jaar</u> <i>Communicatie & coördinatie KmA:</i> <i>12 uur per week</i>	Communicatieadviseur: 8 uur per week Coördinator: 4 uur per week
<i>Matching jongere met kamers</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aanmeldpunt jeugdzorginstellingen</i> - <i>Dossieronderhoud kamers</i> - <i>Kennismakingsgesprek jongere & verhuurder begeleiden</i> 	Regio: - <i>Coördinatie KmA:</i> <i>4 uur per week</i>	Coördinator: 4 uur per week
<i>Overeenkomsten verhuur</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Opstellen contracten</i> - <i>Maken wederzijdse afspraken</i> - <i>Bemiddelen bij problemen</i> 	Regio: - <i>Coördinatie KmA:</i> <i>4 uur per week</i>	Coördinator: 4 uur per week
<i>Ondersteuning verhuurders</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ervaringsevenementen</i> - <i>1-1 ondersteuning</i> 	<i>Coördinatie en communicatie KmA:</i> <i>5 uur per week</i>	Coördinator: 4 uur per week Communicatieadviseur: 1 uur per week
<i>Totale geschatte inzet</i>	Communicatieadviseur Regio: 24 uur <u>per jaar</u> <i>Coördinatie & communicatie KmA:</i> <i>25 uur per week</i>	Communicatieadviseur: 9 uur per week Coördinator: 16 uur per week
<i>Geschatte kosten</i>	Communicatieadviseur (extern uurloon schaal 10) €1853,44 <i>Stichting Kamers met aandacht:</i> €45.000	Communicatieadviseur (0,25 fte, schaal 10) € 20.374,12 Coördinator (0,45 fte, schaal 9) € 33.027,52
<i>Totaal</i>	€46.853,44	€53.401,52

Beleidsplan 2020

Utrecht, januari 2020

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord.....	3
Algemene gegevens	4
Missie, visie en strategie.....	5
Doelstelling en activiteiten	6
Doelgroepbeschrijving en begeleiding	7
Begroting 2020.....	8
Beheer en besteding vermogen	10
Communicatie	11

VOORWOORD

Voor u ligt het beleidsplan van Kamers met Aandacht.

Stichting Kamers met Aandacht is in januari 2020 opgericht met het streven om een positieve uitstroom uit de jeugdzorg te bevorderen en daardoor het aantal dak- en thuisloze jongeren te verminderen. We zoeken voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar naar kamers bij particulieren waar, naast ambulante begeleiding, ook informele steun aanwezig is in de vorm van huisgenoten of betrokken burens.

Dit beleidsplan geeft inzicht in:

- Algemene gegevens en raad van toezicht
- De missie, visie en strategie van de stichting
- Doelstellingen en bijbehorende activiteiten
- De begroting 2020
- Het beheer en de besteding van het vermogen van de stichting
- Communicatie

Bianca van der Neut, directeur-bestuurder

Kamers met Aandacht

ALGEMENE GEGEVENS

Statutaire naam	:	Kamers met Aandacht
Organisatietype	:	Stichting
Opgericht	:	14 januari 2020
KVK-nummer	:	77010493
Fiscaal nummer (RSIN)	:	8608.71.617
Bezoekadres	:	Kaap Hoorndreef 66, Utrecht
Telefoonnummer	:	06 111 34 685
Website	:	www.kamersmetaandacht.nl
E-mailadres	:	info@kamersmetaandacht.nl
Werkgebied	:	Lokaal met landelijke dekking
Doelgroep	:	Jongeren 18-23 jaar
Raad van Toezicht	:	Jan-Hein van Engelen (voorzitter) Dione van der Heiden Marleen van der Kolk

MISSIE, VISIE EN STRATEGIE

ONZE MISSIE

Wij realiseren kamers met aandacht; woonruimte voor jongeren die nog onvoldoende vangnet, geld of praktische vaardigheden hebben om helemaal zelfstandig te wonen.

ONZE VISIE

Jongeren die niet tot volwassenheid thuis kunnen wonen, hebben recht op betaalbare woonruimte waar ze met informele steun vanuit hun omgeving en ambulante begeleiding verder zelfstandig kunnen worden.

ONZE STRATEGIE

Kamers met Aandacht werft en bemiddelt (on)zelfstandige woonruimte van particuliere verhuurders. We gaan uit van kleinschalig, gemengd wonen; dit houdt in het liefst 1 maar maximaal 2 jongeren met een zorgvraag op 1 adres. Er wordt een zorgvuldige, inhoudelijke match gemaakt tussen de verhuurder en de jongere.

Kamers met Aandacht worden niet geconcentreerd op 1 plek aangeboden maar zorgvragen worden zoveel mogelijk verspreid in de regio. Er wordt differentiatie aangebracht, in zowel de gemengde woonvormen als de informele steun. Zo kunnen er kamers met aandacht worden gerealiseerd in bijvoorbeeld woongroepen, mantelzorgwoningen, studentenhuizen, bij gezinnen en hospita's.

Het streven van Kamers met Aandacht is dat jongeren zoveel mogelijk terug kunnen keren naar hun gemeente van herkomst. Hierdoor is tijdens de Utrechtse pilot besloten om omliggende gemeenten (van gemeente Utrecht) te betrekken en gezamenlijk op te trekken in de werving.

Op 1 januari 2020 loopt het project in 11 gemeenten (3 inkoopregio's) en is de 4^e inkoopregio deelname aan het voorbereiden.

DOELSTELLING EN ACTIVITEITEN

DOELSTELLING

Het doel van Kamers met Aandacht is jongeren op een positieve manier laten uitstromen uit jeugdzorg/WMO-verblijf en hun zelfredzaamheid en netwerk op een natuurlijk manier versterken. Het uitgangspunt is dat er naast ambulante begeleiding door een zorgaanbieder, ook informeel steun wordt georganiseerd in de vorm van huisgenoten of betrokken buurtbewoners.

Kamers met Aandacht organiseert samen met deelnemende gemeenten, regionale jeugdhulp en WMO-aanbieders, de werving, screening, bemiddeling en begeleiding van jongeren en verhuurders. Het doel is dat er per jaar 6 nieuwe regio's kunnen deelnemen aan Kamers met Aandacht. Per regio worden er per jaar minimaal 10 jongeren bemiddeld.

Kamers met Aandacht sluit aan o.a. aan bij de doelen van de landelijke actieprogramma's Zorg voor de Jeugd en Dak- en thuisloze jongeren 2019-2021.

ACTIVITEITEN

Activiteiten die daarbij horen zijn o.a.:

- Werving van kamers met aandacht bij particulieren
- Screening van verhuurders en het kameraanbod
- Matching van jongeren en verhuurders
- Organiseren ambulante begeleiding voor jongeren
- Ondersteunen van de verhuurders
- Samenwerking realiseren met meer gemeenten en zorgaanbieders voor het vergroten van de spreiding van de stichting
- Werving van sponsors

DOELGROEPBESCHRIJVING EN BEGELEIDING

JONGEREN

Kamers met Aandacht is in principe bedoeld voor jongeren van 18 tot 23 jaar, met enige mate van zelfstandigheid, waarvan de verwachting is dat zij uiteindelijk volledig zelfstandig kunnen functioneren. Voorwaarden zijn dat deze jongeren een dagbesteding hebben, zelf in staat zijn om de huur te betalen en open staan voor begeleiding van de aanmelder. Daarbij mag geen sprake zijn van verslavings- of psychiatrische problematiek die het dagelijks functioneren van de jongere belemmert.

VERHUURDERS

De kamer kan worden aangeboden door zowel bedrijven als particuliere verhuurders, zoals een maatschappelijk betrokken inwoner die een kamer over heeft. Het uitgangspunt van Kamers met Aandacht is dat de jongere zelf de kamer huurt en naast ambulante begeleiding van de jeugdhulpverlener, informele steun ontvangt van huisgenoten of betrokken burens.

Er zijn verschillende vormen van kamers met aandacht mogelijk. Zo kunnen jeugdzorgjongeren samenwonen met elkaar, maar ook met studenten of ouderen.

De verhuurders worden door Kamers met Aandacht gescreend op geschiktheid. Voorwaarde is daarbij dat zij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen overhandigen. Daarnaast wordt er bij alleenstaande verhuurders ook om een referent gevraagd. De huurovereenkomst tussen jongere en verhuurder wordt voor ten minste een jaar aangegaan. De huurprijs van de woonruimte wordt conform het puntensysteem van de huurcommissie vastgesteld.

BEGELEIDING

Jongeren kunnen alleen door betrokken hulporganisaties worden aangemeld bij Kamers met Aandacht. De betrokken jeugdhulpverlener blijft verantwoordelijk voor de begeleiding van de jongere, zo intensief en lang als het nodig is. Hij/zij is tevens het aanspreekpunt voor de verhuurder. Deze begeleider komt minimaal 1x per week op bezoek, zolang als de begeleider en verhuurder dit nodig vinden. De jeugdhulpverlener stelt een begeleidingscontract op met de verhuurder en de jongere. Ieder half jaar wordt bekeken of de zorg kan worden afgesloten of kan worden overgedragen aan een lokaal, sociaal buurt- of wijkteam.

BEGROTING 2020

Kamers met Aandacht heeft geen winstoogmerk en is afhankelijk van bijdragen van anderen. Deze inkomsten worden gegenereerd door subsidie en vergoedingen voor activiteiten.

INKOMSTEN VAN GEMEENTEN EN REGIO'S

De stichting gaat de samenwerking aan met gemeenten om in de regio kamers met aandacht voor jongeren te realiseren. Voor deze activiteiten ontvangt Kamers met Aandacht van de gemeenten vergoedingen om de uitvoering van de activiteiten mogelijk te maken.

Kamers met Aandacht start in 2020 met drie deelnemende regio's à 45.000 euro per jaar. De verwachting is dat in 2020 zes nieuwe regio's aansluiten, gelijkelijk verdeeld over de kwartalen.

Dat betekent dat het 2de kwartaal start met vijf, het 3de kwartaal met zeven en het 4de kwartaal met 9 deelnemende regio's.

Het totaal van de inkomsten van gemeenten en regio's wordt begroot op 270.000 euro.

UITGAVEN

De uitgaven zijn onderverdeeld naar vier activiteiten:

- Bedrijfsvoering Stichting
- Opstarten nieuwe regio's
- Lopende plaatsingen
- Nieuwe bemiddelingen

Bedrijfsvoering Stichting

Voor het oprichten van de Stichting (notariskosten, aanpassen huisstijl en opstellen benodigde documenten) is 8.040 euro begroot.

De Stichting staat onder leiding van de oprichter (directeur/bestuurder) en een Raad van Toezicht (3 leden). De backoffice wordt vormgegeven door een (parttime) administratief medewerker en (parttime) boekhouder. De personeelskosten voor de algemene bedrijfsvoering van de Stichting worden begroot op 64.650 euro.

Daarnaast maakt de stichting organisatiekosten voor, bijvoorbeeld, ICT, telefonie, verzekeringen, huisvesting, accountantskosten en afschrijvingen. Deze kosten worden begroot op 12.600 euro.

Opstarten nieuwe regio's

De verwachting is dat er in 2020 zes nieuwe regio's deelnemen aan Kamers met Aandacht.

De kostprijs voor het opstarten van een nieuwe regio bedraagt 10.380 euro.
Het totaal wordt begroot op $6 \times 10.380 \text{ euro} = 62.280 \text{ euro}$.

Lopende plaatsingen

Kamers met Aandacht ondersteunt verhuurders/informele steungevers tijdens de plaatsing.

De verwachting is dat een derde (33%) van de plaatsingen langer dan een jaar ondersteuning behoeft. Kamers met Aandacht begeleidt in 2020 10 lopende plaatsingen.

De kostprijs voor het begeleiden van een lopende plaatsing bedraagt 920 euro.
Het totaal wordt begroot op $10 \times 920 \text{ euro} = 9.200 \text{ euro}$.

Nieuwe bemiddelingen

Per jaar maakt Kamers met Aandacht 10 nieuwe matches per regio. Hoeveel jongeren er per jaar worden bemiddeld hangt af van wanneer in het jaar nieuwe regio's toetreden. In deze begroting wordt uitgegaan van het meest positieve scenario van 90 matches in 2020.

De kostprijs per nieuwe bemiddeling bedraagt 2.834,75 euro.
Het totaal wordt begroot op $90 \times 2.834,75 = 255.127,50$.

RESULTAAT

- Totaal inkomsten bedraagt 270.000 euro
- Totaal uitgaven bedraagt 411.897,50 euro
- Totaalresultaat bedraagt 141.897,50 (negatief)

SUBSIDIE

Kamers met Aandacht heeft een subsidieaanvraag ingediend bij het Ministerie van Volksgezondheid en Welzijn, Directie Jeugd. Deze subsidie is bedoeld voor het mogelijk maken van het opstarten van activiteiten en voorzieningen met een doorlooptijd van 4 kalenderjaren. De verwachting is dat de stichting na 4 kalenderjaren financieel zelfvoorzienend is en niet meer afhankelijk is van financiële steun van de overheid.

Zie de bijlage voor een gedetailleerde weergave van de verwachte inkomsten en uitgaven van 2020.

BEHEER EN BESTEDING VERMOGEN

BELONINGSBELEID

De Raad van Toezicht leden ontvangen een vacatievergoeding per bijeenkomst. Er zijn maximaal 6 bijeenkomsten per jaar.

De coördinatoren en directeur worden marktconform uitbetaald op freelance basis. De backoffice (controller, secretaresse) worden uitbetaald conform de CAO Sociaal Werk.

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

Het vermogen wordt beheerd door een controller in dienst van Kamers met Aandacht. Deze voert een financiële administratie. Deze administratie omvat:

- Welke bedragen er aan onkostenvergoeding en vacatiegelden zijn betaald aan de Raad van Toezicht en welke bedragen zijn uitgegeven aan de bedrijfsvoering van de stichting. Dit geldt ook voor de aard en omvang van de inkomsten en het vermogen van de stichting.
- Wat de inkomsten zijn, en hoe deze zijn aangewend ten behoeve van de uitvoering van de doelstelling van de stichting.
- Aan het einde van het boekjaar wordt door de controller de boeken afgesloten. Daaruit worden de jaarstukken opgesteld bestaande uit de winst- en verliesrekening, de jaarrekening, de balans en een staat van baten en lasten over het betreffende boekjaar. De Raad van Toezicht beoordeelt en controleert de stukken. Na goedkeuring wordt een overzicht gepubliceerd op de website.

Ieder boekjaar wordt de financiële administratie gecontroleerd door een externe accountant.

COMMUNICATIE

Ieder jaar zal Kamers met Aandacht haar doelgroep op de hoogte houden van de ondernomen activiteiten via:

- Een financieel jaarverslag
- Een kort inhoudelijk jaarverslag
- Nieuwsbrieven

Het financiële jaarverslag geeft de prestatie van de stichting in het betreffende jaar weer. Deze prestaties zijn dan ook uitgedrukt in cijfers. Het inhoudelijk jaarverslag en de nieuwsbrief vertellen kort en bondig over de activiteiten die zijn uitgevoerd in dat jaar en hoe die activiteiten zijn verlopen. Al deze informatie is te vinden op de website.

■ Kamers met Aandacht

Een kwalitatief onderzoek naar de pilotfase van Kamers met Aandacht

Auteur

Anna van Spanje-Hennes

Datum

Februari 2020

COLOFON

Het Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI) van de Hogeschool Utrecht is een bundeling van een aantal lectoraten op het gebied van zorg en welzijn, sociaal beleid, maatschappelijke participatie, ondersteuning en dienstverlening, arbeid, recht en veiligheid. Het KSI heeft zich als doel gesteld een bijdrage te leveren aan een inclusieve, rechtvaardige en veilige samenleving waarbij de waarden van de democratische rechtsstaat centraal staan. Dit doen wij door praktijkgericht onderzoek, ontwikkeling en agendering van actuele maatschappelijke en sociale vraagstukken, vanuit verschillende perspectieven en disciplines. We werken hierbij samen met onderwijs, werkveld en kennisinstituten.

Auteur

Anna van Spanje-Hennes

Lector

Saskia Wijsbroek

Onderzoekers

Jeanette de Goede

Hans Schuman

Anna van Spanje-Hennes

Jaar van uitgave

2020

Contact en adres

Kenniscentrum Sociale Innovatie, Hogeschool Utrecht

Lectoraat Jeugd

Postbus 85397, 3508 AJ Utrecht

Padualaan 101 – 3584 CS Utrecht

Telefoon secretariaat: 088 4819222

Email: KSI@hu.nl

www.socialeinnovatie.hu.nl/www.hu.nl

Inhoudsopgave

1. ACHTERGROND EN AANLEIDING.....	3
1.1 KAMERS MET AANDACHT	3
1.2 AANLEIDING ONDERZOEK	3
1.3 PROBLEEMANALYSE	3
2. DOEL.....	3
3. ONDERZOEKSVRAGEN	4
4. AANPAK.....	4
4.1 DEELNEMERS	4
4.2 METHODEN	4
4.2.1 Interviews	4
4.2.2 Literatuuronderzoek	5
5. RESULTATEN	5
5.1 DE CONTEXT	5
5.1.1 De Jeugdwet	5
5.1.2 Gemengde woonprojecten	6
5.2 WAT ZIJN DE (ONDERSTEUNINGS)BEHOEFTE VAN DE JONGEREN DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR KAMERS MET AANDACHT?	6
5.3 WAT ZIJN DE VEREISTEN WAARAAN VERHUURDERS VAN KAMERS MET AANDACHT MOETEN VOLDOEN?	8
5.4 WELKE WOONVORM PAST BIJ WELKE JONGERE?	9
5.4.1 Wat zijn de beschikbare woonvormen?	9
5.4.2 Welke behoeften van jongeren gaan goed samen met welke woonvormen?	9
5.4.3 Welke behoeften van jongeren gaan niet goed samen met welke woonvormen?	11
5.5 HOE ERVAREN ALLE BETROKKENEN KAMERS MET AANDACHT?	11
5.5.1 De jongeren	11
5.5.2 De verhuurders	13
5.5.3 De begeleiders	15
6. SAMENVATTING EN CONCLUSIE	16
6.1 (ONDERSTEUNINGS)BEHOEFTE VAN JONGEREN	16
6.2 VEREISTEN VERHUURDERS	16
6.3 MATCHINGSCRITERIA	17
6.4 EVALUATIE PILOTFASE KAMERS MET AANDACHT	17
6.5 TOT SLOT	17
7. LITERATUUR	18

1. Achtergrond en aanleiding

1.1 Kamers met Aandacht

'Kamers met Aandacht' is een verzamelnaam voor (kleinschalige) gemengde woonvormen, waar jongeren van 18 tot 23 jaar ondersteund door hun netwerk, hun omgeving en vertrouwde jeugdprofessional veilig verder kunnen groeien. Het is tevens de naam van een project¹ dat zich richt op het werven van betaalbare kamers bij particulieren, bedrijven en organisaties in de provincie Utrecht, het organiseren van informeel toezicht in de vorm van betrokken huis- of buurtgenoten, en het bieden van ambulante begeleiding door de al betrokken jeugdhulporganisatie (Van der Neut, 2018).

1.2 Aanleiding onderzoek

Coördinator en initiator van Kamers met Aandacht Bianca van der Neut (Jeugdfocus) benaderde het lectoraat Jeugd van de Hogeschool Utrecht (HU) met de vraag onderzoek te doen naar het eerste (pilot)jaar van Kamers met Aandacht, met specifieke vragen over de matching: welke woonvorm past bij welke jongere en andersom? Wat zijn aanbevelingen voor de matchingsprocedure?

1.3 Probleemanalyse

Naast oriënterende gesprekken met coördinator Bianca van der Neut, is er een gesprek gevoerd met de betrokken jeugdhulporganisaties. Enerzijds willen de jeugdhulporganisaties weten wat Kamers met Aandacht gaat opleveren. Om Kamers met Aandacht breder uit te zetten, moet duidelijk zijn wat de opbrengsten zijn voor zowel de jongeren als de andere betrokkenen (verhuurders, gemeenten, jeugdhulporganisaties). Anderzijds willen de betrokken jeugdhulporganisaties weten wat de behoeften van jongeren zijn, en welke woonvormen en verhuurders het beste bij welke jongere passen. Met deze kennis kunnen verhuurders gericht worden geworven en jongeren aan een geschikte verhuurder gekoppeld worden.

2. Doel

Op basis van de probleemanalyse zijn de volgende doelen gedefinieerd voor het onderzoek:

- a. Het vaststellen van de (ondersteunings)behoeften van de jongeren die in aanmerking komen voor Kamers met Aandacht;
- b. Het vaststellen van de vereisten waaraan verhuurders van Kamers met Aandacht moeten voldoen;
- c. Het opstellen van matchingscriteria om jongeren en verhuurders aan elkaar te koppelen;
- d. Het evalueren van de pilotfase van Kamers met Aandacht vanuit het perspectief van deelnemende jongeren, verhuurders, en jeugdhulporganisaties.

¹ N.B. Per 01-01-2020 is Kamers met Aandacht een zelfstandige stichting.

3. Onderzoeksvragen

Op basis van de doelstelling zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat zijn de (ondersteunings)behoeften van de jongeren die in aanmerking komen voor Kamers met Aandacht?
2. Wat zijn de vereisten waaraan verhuurders van Kamers met Aandacht moeten voldoen?
3. Welke woonvorm past bij welke jongere?
 - a. Wat zijn de beschikbare woonvormen?
 - b. Welke behoeften van jongeren gaan goed samen met welke woonvormen?
 - c. Welke behoeften van jongeren gaan niet goed samen met welke woonvormen?
4. Hoe ervaren alle betrokkenen Kamers met Aandacht?

4. Aanpak

4.1 Deelnemers

De jongeren, de verhuurders, en de begeleiders vanuit de jeugdhulporganisaties die meededen in de pilotfase van Kamers met Aandacht namen deel aan dit onderzoek. In de pilotfase waren zes jeugdhulporganisaties betrokken: De Rading, Intermetzo, Leger des Heils, Lijn5, Youké, en Singelzicht. De pilot liep van 1 december 2018 tot 1 december 2019. In deze periode zijn in totaal elf jongeren verhuisd naar een 'kamer met aandacht'.

Voor dit onderzoek zijn de betrokkenen van negen van de elf verhuizingen geïnterviewd. Eén verhuizing is niet meegenomen in het onderzoek omdat de betreffende jongere op een andere manier aan de verhuurder was gekoppeld dan gebruikelijk bij Kamers met Aandacht. Een andere verhuizing is niet meegenomen in het onderzoek omdat deze plaatsvond nadat de interviewperiode was afgesloten. In totaal namen zeven verhuurders, vier jongeren, en vier begeleiders deel aan het onderzoek. Vier van de negen jongeren hebben de 'kamer met aandacht' voortijdig verlaten, maar de interviews met de betrokkenen bij deze verhuizingen zijn, voor zover uitgevoerd, wel meegenomen in het onderzoek. Twee verhuurders en twee jongeren wilden niet geïnterviewd worden. Drie jongeren zijn niet geïnterviewd vanwege persoonlijke omstandigheden. Eén begeleider veranderde van baan en kon daarom niet geïnterviewd worden. Een andere begeleider stemde in met een interview, maar reageerde vervolgens niet meer op berichten om een afspraak te maken en is daarom niet geïnterviewd.

4.2 Methodes

4.2.1 Interviews

De jongeren hebben op vaste momenten een gesprek met de verhuurder om het traject te evalueren. Het idee was om direct na deze afspraak een een-op-een gesprek te voeren met de jongere over zijn/haar ervaringen met het traject, en aansluitend de verhuurder te bevragen over zijn/haar ervaringen. In overleg met de coördinator van Kamers met Aandacht is er voor gekozen

om de jongere en de verhuurder minimaal vier en maximaal zes weken na de verhuizing te interviewen. Hierdoor waren beiden genoeg gewend om hun ervaringen te kunnen delen, en was het traject van aanmelding tot verhuizing recent genoeg geweest om er op terug te kunnen kijken.

De coördinator van Kamers met Aandacht vroeg zowel de jongeren en de verhuurders als de begeleiders vanuit de jeugdhulporganisaties of zij mee wilden werken aan het onderzoek. Indien zij positief reageerden, werden zij door het lectoraat Jeugd benaderd om een afspraak te maken voor een interview. Alle geïnterviewden hebben een toestemmingsformulier getekend. In overleg met de coördinator is besloten om het onderzoek helemaal te richten op de jongeren, verhuurders en begeleiders, en geen gesprekken te voeren met gemeenten of woningbouworganisaties.

De jongeren en verhuurders zijn thuis geïnterviewd maar wel apart van elkaar. In één geval is de jongere samen met de begeleider geïnterviewd; de jongere gaf hier zelf de voorkeur aan in verband met beperkte kennis van de Nederlandse taal. Eén van de jongeren heeft via WhatsApp gereageerd op de interviewvragen. Het lukte niet om tijdig een afspraak in persoon te maken, en deze jongere wilde liever via berichten reageren dan een telefonisch interview doen. De begeleiders zijn geïnterviewd op hun eigen werkplek of op de HU. Twee deelnemers (een begeleider en een verhuurder) zijn telefonisch geïnterviewd omdat dit beter uitkwam in verband met de planning van de gesprekken.

4.2.2 Literatuuronderzoek

In aanvulling op de interviews is een kort literatuuronderzoek uitgevoerd. In Google Scholar is gezocht op 'gemengd wonen', met als filter publicatiedatum tussen 2015 en 2020. Vervolgens zijn alle artikelen geselecteerd die een onderzoek beschreven waarin ervaringen met gemengd wonen zijn opgehaald. Dit resulteerde in vijf artikelen. Een vergelijkbare zoekopdracht met de Engelse termen 'mixed housing' en 'co-housing' leverde geen relevante artikelen op.

5. Resultaten

5.1 De context

5.1.1 De Jeugdwet

Een jongere kan jeugdhulp ontvangen totdat zij/hij 18 jaar wordt. In bepaalde gevallen kan de jeugdhulp verlengd worden tot na de 18^e verjaardag van de jongere (Landelijke aanpak 16-27, z.d.). In het geval van Kamers met Aandacht wordt een overeenkomst gesloten met de jeugdhulporganisatie waarin onder andere wordt afgesproken dat de jeugdprofessional die de jongere al begeleidde, de jongere blijft begeleiden gedurende de termijn van het huurcontract. Deze constructie biedt ruimte om voor jongeren van 18 tot 23 jaar 'na jeugdhulp' een passende woonruimte met de nodige begeleiding en ondersteuning te vinden (zie ook Van Klaveren, Van Triest & Van der Velden, 2018).

5.1.2 Gemengde woonprojecten

Kamers met Aandacht verschilt van eerder beschreven gemengde woonprojecten. De verhuurder van een 'kamer met aandacht' tekent een vrijwilligersovereenkomst. De begeleider tekent een begeleidingsovereenkomst. Beide overeenkomsten zijn gekoppeld aan het huurcontract van minimaal een en maximaal vijf jaar. Waar bij Kamers met Aandacht verhuurders een plek in (of nabij, in het geval van een gastenverblijf) hun eigen huis aanbieden, gaat het bij gemengde woonprojecten veelal om flatgebouwen, hele terreinen of wooncomplexen en is er hoogstens sprake van een gemeenschappelijke ruimte. Verder hebben gemengde woonprojecten als doel de sociale contacten tussen bewoners en de integratie van bepaalde groepen te bevorderen (Davelaar, Gruppen & Knevel, 2018). Het gaat om 'collectief wonen' (Davelaar et al., 2018). Kamers met Aandacht is gericht op individuen, en er worden afspraken gemaakt over de 'aandacht' die de verhuurder biedt. Bovendien kiezen jongeren en verhuurders bewust voor elkaar na bemiddeling door de coördinator en een kennismakingsgesprek. Ook zijn de huurders van Kamers met Aandacht jongeren van 18 tot 23 jaar oud met begeleiding van een jeugdprofessional, terwijl gemengde woonprojecten zich op meerdere groepen richten; met name statushouders, mensen met een verstandelijke beperking, ouderen, ex-gedetineerden, voormalig dak- en thuislozen, en mensen met psychische problemen nemen (naast 'reguliere' huurders) deel aan gemengde woonprojecten (Van der Velden, Tiggeloven, & Wassenberg, 2016; Van der Velden, Tiggeloven, & Gelinck, 2017).

5.2 Wat zijn de (ondersteunings)behoeften van de jongeren die in aanmerking komen voor Kamers met Aandacht?

De jongeren zeggen dat 'gewoon' op kamers gaan of alleen wonen nog een te grote stap is. Vaak speelt ook mee dat de jongere een beperkt netwerk heeft om op terug te vallen.

"Ik pas zelf niet meer in de traditionele manier van jeugdzorg, maar heb nog niet alles op de rit om volledig zelfstandig te zijn."

"...om toch in te zien dat het niet makkelijk is om gelijk vanuit huis in je eentje op eigen benen te staan. (...) Die stap was net te groot, om het helemaal zelfstandig te doen."

(Jongeren over waarom ze nog niet zelfstandig woonden)

In de interviews met de jongeren en begeleiders komt naar voren dat alle jongeren wel een sterke hang naar zelfstandigheid hebben. Sommige begeleiders noemen ook dat het voor een aantal jongeren goed zou zijn om meer zelfstandigheid te krijgen; dit kan jongeren stimuleren en een positief effect hebben op hun ontwikkeling.

“Dat ik een beetje mijn eigen leven kon gaan leiden, en mijn eigen keuzes kon gaan maken.”

(Jongere over waarom hij zelfstandig wil zijn)

De begeleiders vinden allen dat de jongere een zekere mate van zelfstandigheid moet hebben om in aanmerking te komen voor een ‘kamer met aandacht’. Daarnaast noemen de begeleiders dat het belangrijk is dat de jongere naar school gaat, werkt, of een andere dagbesteding heeft. Een deel van de jongeren was al bezig met zelfstandig wonen voordat ze over Kamers met Aandacht hoorden. Ze zaten bijvoorbeeld op kamertraining, of woonden begeleid. Maar kamertraining of begeleid wonen bleek dan toch niet geschikt: de jongeren misten een stukje vrijheid, liepen vast in hun ontwikkeling, vonden het niet prettig om ‘verplichte’ groepsactiviteiten te doen, of voelden zich simpelweg niet thuis.

Een ander deel van de jongeren bevond zich in een crisissituatie. Zij moesten bijvoorbeeld weg van hun vorige woonplek en hadden geen andere plek om naartoe te gaan. Met name voor deze jongeren zijn de lange wachtlijsten voor kamertraining en begeleid wonen een probleem. De jongeren en begeleiders beschrijven de procedure van Kamers met Aandacht als ‘zeer snel’ en ‘sneller dan verwacht’.

“En dat had ik op dat moment echt wel even nodig.”

(Jongere over snelheid van de procedure)

“We dachten aan [de jongere] omdat [de jongere] al een urgentie had gekregen voor eigen woonruimte, alleen dan zou het nog een week of dertig duren voordat [de jongere] een woning zou krijgen. [De jongere] was wel klaar en toe aan een volgende stap.”

(Begeleider over de overweging voor Kamers met Aandacht)

De jongeren zeggen ook dat ze rust en stabiliteit nodig hebben. Dit wordt beaamd door de begeleiders. Vaak zijn de jongeren in een kort tijdsbestek meerdere malen verhuisd. Hierdoor is het lastig om ergens tot rust te komen. Verder hebben de jongeren vooral ondersteuning nodig bij praktische zaken (bijvoorbeeld verzekeringen, afspraken bij de gemeente), en bij het regelen van hun financiën.

“Ik heb mijn rust gevonden.”

“Ik dacht ik wil een plek waar ik rustig kan wonen met mensen die rustig met mij kunnen communiceren.”

“[Het valt tegen] Dat ik maar 2 jaar kan blijven. Ik vind het verschrikkelijk om te verhuizen elke keer.”

(Jongeren over ‘kamer met aandacht’)

5.3 Wat zijn de vereisten waaraan verhuurders van Kamers met Aandacht moeten voldoen?

De verhuurders lijken op het eerste gezicht zeer van elkaar te verschillen. Wat hen bindt, is een sterk maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel. Het geeft ze voldoening om iemand te helpen. Ongeveer de helft van de verhuurders heeft bovendien een achtergrond als jeugdprofessional. Ideële motieven en betrokkenheid door (vrijwilligers)werk komen ook naar voren in onderzoek naar begeleid woonprojecten (Davelaar et al., 2018; Van Klaveren et al., 2018).

“Had ik dat vroeger maar, toen ik die leeftijd had.”

(Verhuurder over Kamers met Aandacht)

De verhuurders en begeleiders zijn het er over eens dat het niet voor iedereen is weggelegd om een ‘kamer met aandacht’ te verhuren. Zowel verhuurders als begeleiders noemen dat affiniteit met jongeren belangrijk is. Een verhuurder zegt dat verhuurders stabiel en verantwoordelijk moeten zijn.

“Je moet het echt kunnen, en je moet het ook echt willen. Dat je iemand in huis neemt.”

“Het is toch een doelgroep met een belast verleden. (...) Je hebt toch met een kwetsbare doelgroep te maken, en daar moet je je zeer bewust van zijn. Dus het is zeker niet voor iedereen.”

(Begeleiders over potentiële verhuurders)

“Strontewijs en tegelijkertijd heel kwetsbaar. Dat is denk ik een beetje de samenvatting.”

(Verhuurder over de doelgroep)

“Je moet er zin in hebben dat je eigen leven een beetje door de war wordt geschopt.”

(Verhuurder over potentiële verhuurders)

Meerdere verhuurders en begeleiders geven aan dat het voor de jongeren heel hard zou aankomen als een verhuurder het huurcontract vroegtijdig verbreekt. Een zorgvuldige selectie van verhuurders is dus belangrijk. Een van de begeleiders heeft ervaring met Meeleefgezinnen. Dat heeft voor gezinnen die zich aanmelden een voortraject van zes weken, met onder andere lessen en oefeningen over bijvoorbeeld hechting. Tijdens dit traject vallen al veel gezinnen af. Het belang van de ‘selectieprocedure’ van deelnemers komt ook naar voren in gemengde woonprojecten. Bewoners moeten gemotiveerd zijn en goed snappen wat ze kunnen verwachten om een gemengd wonenproject te laten slagen (Tinnemans, Fermin, & Davelaar, 2019; Van der Velden et al., 2016).

5.4 Welke woonvorm past bij welke jongere?

5.4.1 Wat zijn de beschikbare woonvormen?

De verhuurders die zich aanmeldden waren alleenstaanden, stellen zonder (inwonende) kinderen, en een woongroep. Dit waren allen particulieren; er hebben zich geen bedrijven of andere organisaties gemeld. De verhuurders boden een kamer in een appartement of eengezinswoning, of een gastenverblijf in de tuin. Er waren diverse aanmeldingen van verhuurders van bijgebouwen of volledige woonhuizen. Het verhuren hiervan vraagt echter om aanvullende vergunningen van de gemeente, waardoor deze woonvormen niet geschikt waren voor Kamers met Aandacht.

5.4.2 Welke behoeften van jongeren gaan goed samen met welke woonvormen?

De geïnterviewden menen dat er geen ‘recept’ is voor een ideale match tussen jongere en woonvorm. Ook uit onderzoek naar gemengde woonprojecten komt naar voren dat de ideale mix van verschillende bewoners lastig te bepalen is (Van der Velden et al., 2016). Iedere bewoner heeft immers andere behoeften. Zowel jongeren als verhuurders zeggen dat het belangrijk is om van tevoren af te stemmen over wat ieders behoeften zijn, en wat de huisregels zijn. Transparant naar elkaar zijn, en elkaar kunnen begrijpen. Het is verstandig om bepaalde afspraken (zoals met betrekking tot huisregels, deelname aan het huishouden en onderling contact) tussen jongere en verhuurder schriftelijk vast te leggen. Dit wordt genoemd door bijna alle jongeren, verhuurders en begeleiders. Daarnaast zeggen de jongeren dat wederzijds respect heel belangrijk is, en de klik tussen jongere en verhuurder of het gevoel dat zij bij elkaar hebben. Beide partijen moeten zich veilig voelen.

“Uiteindelijk heeft het iets te maken met op dezelfde golflengte zitten.”

(Verhuurder over match tussen jongere en verhuurder)

Sommige jongeren en verhuurders van Kamers met Aandacht noemen dat het goed is als de jongere en de verhuurder gemeenschappelijke interesses hebben. Dit draagt bij aan de klik tussen jongere en verhuurder. Een jongere zou aan andere jongeren willen adviseren om niet alleen te kiezen op basis van de klik met de verhuurder, maar om ook goed na te denken over aspecten als de locatie, de buurt, het huis, et cetera. Een aantal begeleiders noemt ook het belang van de omgeving; aspecten als afstand tot school of werk en specifieke behoeften van de jongere, zoals een bekende woonplaats, nabijheid van familie, en nabijheid van natuur.

“Voel je je op je plek? Is het handig met school of werk?”

(Jongere over het beslissen over de ‘kamer met aandacht’)

Het kennismakingsgesprek vormt een belangrijk onderdeel van de matching. Alle geïnterviewde jongeren en verhuurders spreken van een ‘klik’ die tijdens dit gesprek naar voren kwam. Voor de jongeren is het prettig dat zij de kamer en de omgeving kunnen zien. De kennismakingsgesprekken duren over het algemeen niet lang, en variëren van vrij zakelijk (praktische dingen doornemen, afspraken maken) tot zeer informeel (persoonlijke verhalen vertellen, praten over sport en vrijetijdsbesteding). De meeste begeleiders hebben het kennismakingsgesprek niet uitgebreid inhoudelijk voorbereid met de jongere, maar de jongere zelf laten nadenken over wat te vragen en te vertellen. De begeleiders hebben de jongere vooral gerustgesteld. Na afloop hebben alle begeleiders het kennismakingsgesprek nabesproken met de jongere, en gepraat over de keuze van de jongere.

“Ik zei van tevoren: ‘Als het klikt, dan klikt het, en anders zoeken we verder’.”

“‘Ben ik wel goedgekeurd’, is ook het effect van zo’n gesprek.”

(Begeleiders over kennismakingsgesprek)

“Normaal gesproken ben ik niet zo open naar volwassen mensen toe die ik net ken.”

(Jongere over kennismakingsgesprek)

Een goede matching lijkt te beginnen bij de voorselectie van verhuurders en jongeren door de coördinator. Vanuit eerdere ervaring noemt een begeleider dat bij Meeleefgezinnen een match wordt gemaakt op bepaalde kenmerken zoals cultuur, religie, et cetera.

Een verhuurder suggereert dat het interessant kan zijn om jongeren en verhuurders (online) profielen te laten aanmaken, zodat ze eventueel zelf een keuze kunnen maken met wie ze willen kennismaken als er meerdere gegadigden zijn.

5.4.3 Welke behoeften van jongeren gaan niet goed samen met welke woonvormen?

Het koppelen van een jongere aan een geschikte woonvorm lijkt dus met name gebaseerd op een klik met de verhuurder en een woonomgeving die past bij de behoeften van de jongere. Wat redenen zijn om een jongere niet aan een bepaalde woonvorm te koppelen, lijkt gebaseerd op voorkeuren en kenmerken van zowel de jongere als de verhuurder, als kenmerken van de woonomgeving. Zo wil een aantal verhuurders liever geen jongere in huis die rookt of alcohol drinkt. Sommige jongeren willen liever niet te afgelegen wonen, of willen niet in een woning waar huisdieren aanwezig zijn. Er zijn jongeren die graag hun eigen meubilair meenemen en bijvoorbeeld de kamer willen schilderen, terwijl sommige verhuurders dit juist niet willen.

Uit de interviews met zowel jongeren, verhuurders als begeleiders blijkt dat de meeste van deze aspecten worden meegenomen door de coördinator in de matching. Ook komen ze vaak aan bod tijdens het kennismakingsgesprek. Net zoals bij de behoeften van jongeren die wel goed samengaan met bepaalde woonvormen, is het ook bij de behoeften die niet goed samengaan met bepaalde woonvormen lastig om een volledig beeld te geven. Daarnaast blijkt uit de interviews dat jongeren zich soms pas later bewust worden van bepaalde behoeften. Andersom geldt dit ook voor de verhuurders. Niet alle behoeften en voorkeuren zijn dus vooraf vast te stellen.

5.5 Hoe ervaren alle betrokkenen Kamers met Aandacht?

5.5.1 De jongeren

Vier jongeren hebben de 'kamer met aandacht' voortijdig verlaten. De exacte redenen hiervoor liepen uiteen, maar vallen samen te vatten onder een 'mislukte' match tussen jongere en verhuurder, en dat Kamers met Aandacht toch niet geschikt bleek voor de jongere. Hieruit blijkt het belang van een goede voorselectie van zowel jongere als verhuurder, en heldere onderlinge communicatie, vooral als meerdere begeleiders en/of organisaties betrokken zijn (geweest) bij de jongere.

“Als ik dit [over de jongere] had geweten, had ik [de jongere] nooit aangemeld.”

“Ik was redelijk verrast dat de verhuisdatum zo snel was, terwijl ik wist dat er nog dingen lagen.”

“Dat is denk ik wel een gemiste kans geweest, dat we niet bij elkaar zijn gaan zitten. (...) Het was beter geweest als we meer hadden afgestemd met elkaar, van waar staan we en waar gaan we naar toe, en dat [de jongere] daarin meer mee was genomen.”

(Begeleiders, terugkijkend op vroegtijdig beëindigd traject)

“Achteraf gezien had ik wel meer willen weten, nu ik weet hoe het is verlopen. Maar wat ik dan had moeten vragen, weet ik nu niet zo goed.”

“Iedereen gunt het [de jongere] zo, mensen die moeite voor [de jongere] doen, maar ik denk daar kom je er niet mee. Deze jongere is niet voorbereid geweest op dit project en dan werkt gunnen niet, en heeft [de jongere] opnieuw een teleurstellende ervaring gehad.”

“De informatie die al over [de jongere] bekend was, is niet duidelijk met elkaar gecommuniceerd.”

(Verhuurders, terugkijkend op vroegtijdig beëindigd traject)

Voor de jongeren is het prettig dat ze door Kamers met Aandacht voorzien worden in hun behoefte aan zelfstandigheid, maar dat ze niet meteen volledig op eigen benen hoeven te staan.

“Dat ik niet meteen alles zelf hoeft uit te zoeken.”

(Jongere over voordelen van Kamers met Aandacht)

Toch is de verhuurder nog niet voor alle jongeren het eerste aanspreekpunt.

“Mijn vertrouwen moet nog steeds soort van groeien bij [de verhuurder]. Ik weet dat ik [de verhuurder] ook gewoon in principe alles kan vertellen. Maar ja, ik heb nooit echt een goede ervaring gehad met volwassen mensen qua wat ze mij allemaal vroeger aan hebben gedaan.

Dus vandaar dat ik liever terugval naar mensen die mij al langer kennen.”

(Jongere over band met verhuurder)

Het is voor de jongeren heel fijn dat ze indien nodig nog terug kunnen vallen op hun begeleider vanuit de jeugdhulp. Dit idee geeft ze rust.

Jongeren moeten goed geïnformeerd worden voordat ze zich aanmelden, zodat ze weten wat ze kunnen verwachten. Eén jongere wilde in eerste instantie geen ‘kamer met aandacht’, maar zei later, na meer uitleg, dat het perfect zou zijn. Sommige jongeren zeggen in hun enthousiasme en

behoefte aan zelfstandigheid 'ja', terwijl later naar boven komt dat ze zich toch niet op hun plek voelen. Dit bleek uit gesprekken met de begeleiders van de jongeren die vroegtijdig hun kamer hebben verlaten.

“Ik denk dat we destijds hebben onderschat dat het ook gewoon een jongere is (...) die niet een intrinsieke motivatie heeft van ik wil heel erg graag daar wonen, maar een motivatie van: ik wil hier weg en mijn eigen ding kunnen doen. En dat [de jongere] toen ook niet heel erg durfde om nee te zeggen.”

(Begeleider, terugkijkend op vroegtijdig beëindigd traject)

De jongeren zeggen dat ze graag iets meer bedenktijd hadden gehad na het kennismakingsgesprek. Verder zijn ze positief over de procedure, en vonden ze het prettig dat alles snel geregeld was.

“Ja, het was een goede manier want ik had altijd een kans om nee te zeggen.”

(Jongere over de procedure van Kamers met Aandacht)

Voorafgaand aan de verhuizing hadden de jongeren geen specifieke verwachtingen. Ze hebben wel allemaal van tevoren besproken met hun begeleider wat ze dachten nodig te hebben aan 'aandacht', ondersteuning en begeleiding.

“Ergens van uit gaan kan alleen maar verkeerd uitpakken, dus ik ben er blanco in gegaan.”

(Jongere over verwachtingen van 'kamer met aandacht')

De jongeren tonen interesse in het onderzoek en zijn nieuwsgierig naar andere jongeren die een 'kamer met aandacht' huren.

5.5.2 De verhuurders

De verhuurders hoorden over Kamers met Aandacht via nieuwsbrieven, lokale kranten of advertenties op andere plekken. De verhuurders vinden Kamers met Aandacht allen een goed initiatief. Ze vinden dat de hele procedure, van aanmelding tot verhuizing, snel en duidelijk is verlopen.

“Ik vind het ook alleen maar heel mooi dat zo’n project hulpverlening en gemeenten ook dwingt om menselijker zeg maar, meer maatwerk te leveren. Want je hebt met particuliere mensen te maken dus kan je met een mooi verhaal komen over protocollen, maar als het niet kan, dan kan het niet. Dus dan moet je creatief worden.”

(Verhuurder over Kamers met Aandacht)

Een deel van de verhuurders zegt zich zonder specifieke voorkennis te hebben aangemeld. De verhuurders willen over het algemeen ook weinig tot niets vooraf weten over de jongere. Zij ‘gaan er liever blanco in’, en willen de jongere de tijd en ruimte en ook de vrijheid gunnen om zelf over hun privéleven te vertellen. Een aantal verhuurders zou wel bepaalde voorkennis willen hebben, en zegt deze informatie niet of te laat te hebben ontvangen. Soms noemen zij informatie over de achtergrond van de jongere, maar ook ‘professionele’ kennis wordt genoemd, zoals hoe te handelen in bepaalde situaties, of praktische kennis, zoals tips voor de ontvangst en de eerste dagen. Uit de literatuur over gemengde woonprojecten blijkt ook dat medebewoners verschillend denken over de hoeveelheid en het soort voorkennis dat zij zouden willen hebben (Davelaar et al., 2018).

De verhuurders vinden ook dat er meer aandacht moet komen voor praktische zaken op de lange termijn. Zoals wat er gebeurt als het niet goed gaat, maar ook wat er gebeurt als de huurtermijn is verstreken en de jongere nog geen nieuwe woning heeft gevonden.

“In de contracten kan mogelijk een tekst opgenomen dat er een mogelijkheid is te verlengen, zodat de jongere na een jaar niet terug is bij af. Dat er aandacht is voor een zekere duurzaamheid. Dat lijkt nu niet goed vastgelegd. De instelling heeft weliswaar een zorgplicht om [de jongere] terug te nemen, maar daar is [de jongere] niet echt mee geholpen.”

(Verhuurder over de lange termijn)

Alle verhuurders noemen dat de eerste paar weken wennen waren, voor zowel de verhuurder als de jongere. Zij moeten samen een balans vinden tussen het soort en de hoeveelheid aandacht. Voor de verhuurders is het een prettig idee dat er hulp achter de hand is vanuit de begeleider van de jongere. Voor een aantal van hen gaf dit het laatste zetje om zich aan te melden als verhuurder, of was het zelfs een voorwaarde om verhuurder te zijn. De verhuurders willen graag op een natuurlijke manier met de jongere omgaan.

“Ik ben niet de ouder, dus daar wil ik uitblijven en dat betekent dat ik sommige dingen moet loslaten.”

(Verhuurder over band met jongere)

Het lijkt de verhuurders leuk en nuttig om andere verhuurders te spreken en ervaringen uit te wisselen. Sommigen zouden dit graag in een informele setting willen doen; anderen pleiten voor een intervisiegroepje.

5.5.3 De begeleiders

De begeleiders zijn allen zeer te spreken over Kamers met Aandacht. Ze vinden het een goed initiatief; de constructie waarin de jongere zelfstandigheid krijgt, maar toch (vaste) begeleiding blijft houden. Kamers met Aandacht is ‘gewoon’, en persoonlijker dan andere initiatieven. Er is geen sprake van doelen en vervolgstappen zoals bij bijvoorbeeld kamertrainingcentra, maar Kamers met Aandacht is wel een setting waarin jongeren veel kunnen groeien. Sommige begeleiders noemen expliciet dat Kamers met Aandacht voor hen een prettige manier is om de begeleiding van de jongere af te bouwen.

“Het is wel geschikt voor [de jongere], dat er toch een beetje toezicht over [de jongere] is.”

“[De jongere] is heel fijn om te begeleiden, het voelt niet als werk, maar ik moet [de jongere] toch een keer loslaten. Dus dan is het fijn als [de jongere] ook anderen buiten de hulpverlening om gaat vertrouwen.”

“Het was alsof het voor [de jongere] gemaakt was. (...) Nu heeft [de jongere] én het zelfstandige, én mensen nabij. [De jongere] heeft nu de ideale combinatie.”

(Begeleiders over Kamers met Aandacht)

Over het algemeen vinden de begeleiders de procedure zeer snel gaan en helder verlopen. Soms waren er wat onduidelijkheden. Dit lijkt vooral te komen door een gebrek aan (eenduidige) communicatie tussen Kamers met Aandacht, de begeleider, en de organisatie waar de begeleider werkzaam is (en soms ook de verhuurder). De begeleiders vinden het belangrijk dat iedereen wordt meegenomen in de informatievoorziening. Naast het duidelijke aanmeldformulier noemen de begeleiders allen dat ze het zeer prettig vonden om telefonisch en persoonlijk contact te hebben met de coördinator rondom de aanmelding van de jongere. Het contact met de coördinator beschrijven ze als makkelijk en laagdrempelig.

Veel begeleiders zeggen zelfs dat ze graag eerder over Kamers met Aandacht hadden gehoord, en dat ze het jammer vinden dat informatie over Kamers met Aandacht binnen de eigen organisatie niet altijd even goed wordt verspreid. Het is voor de begeleiders handig als er binnen de eigen organisatie informatie beschikbaar komt over zowel het concept (wat is Kamers met Aandacht?) als de aanmeldcriteria (welke jongeren komen in aanmerking?) en de procedure (wat moet ik doen

als ik een jongere in gedachten heb voor Kamers met Aandacht?). Een aantal deelnemende jeugdhulporganisaties heeft intern een coördinator of aandachtsfunctionaris voor Kamers met Aandacht aangesteld.

Een aantal begeleiders vindt dat de bedenktijd voor de jongere te kort was. Soms was dit slechts een of twee dagen. Andere begeleiders spreken van meerdere dagen bedenktijd, tot een week. Dat was volgens hen voldoende.

Het verschilt hoeveel contact de begeleider heeft met de jongere na de verhuizing. Het varieert van dat de jongere zelf initiatief neemt tot contact, tot een wekelijkse afspraak en daarnaast nog telefonisch- of appcontact. Er zijn bovendien begeleiders die – met toestemming van de jongere – met de verhuurder contact hebben, terwijl anderen hebben afgesproken dat de verhuurder alleen contact opneemt ‘in geval van nood’. De frequentie en aard van het contact wordt echter altijd overlegd met de jongere en de verhuurder.

“Ik bespreek met [de jongere] wat ik met de verhuurder mag bespreken of niet. Ik heb met [de jongere] wel besproken wat prettig is voor de verhuurder om te weten.”

(Begeleider over contact met jongere en verhuurder)

De meeste begeleiders zijn geïnteresseerd in de ervaringen van de verhuurders en andere begeleiders, en staan open voor uitwisseling.

6. Samenvatting en conclusie

6.1 (Ondersteunings)Behoeften van jongeren

Hoewel alle negen jongeren een zeer verschillende achtergrond hebben, lijkt hun behoefte universeel: een woonplek waar zij zo zelfstandig mogelijk kunnen leven, maar wel met iemand in de buurt om op terug te kunnen vallen. De verhuurder is over het algemeen degene die helpt bij praktische zaken (afspraken, verzekeringen, financiën) en degene met wie de jongere praat over kleinere, dagelijkse dingen. De begeleider blijft een belangrijk persoon voor de jongere, evenals familie en vrienden. Hoewel een van de voorwaarden van Kamers met Aandacht is dat de jongere de vaste begeleider vanuit de jeugdhulp houdt, blijkt dit in de praktijk niet altijd mogelijk door personeelwisselingen bij de betrokken jeugdhulporganisaties. Een vaste begeleider geeft echter rust en duidelijkheid voor zowel de jongere als de verhuurder, en lijkt ook een succesfactor te zijn in Kamers met Aandacht (Tinnemans et al., 2019).

6.2 Vereisten verhuurders

Los van formele vereisten zoals een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) lijkt motivatie de belangrijkste vereiste voor verhuurders. Potentiële verhuurders moeten bovendien goed beseffen wat het betekent om deel te nemen aan Kamers met Aandacht. Hoewel er ten tijde van het

onderzoek geen verhuurders zijn afgehaakt, zou Kamers met Aandacht er goed aan doen om na te denken over een voortraject voor de verhuurders die door de eerste selectie heen zijn (i.e. de VOG is ontvangen en de woonruimte is geschikt bevonden door Kamers met Aandacht). Dit sluit ook aan bij de behoefte van sommige verhuurders aan meer (praktische) kennis met betrekking tot het traject.

6.3 Matchingscriteria

De geïnterviewden noemden allen aandachtspunten voor de matchingsprocedure, maar er lijken geen concrete matchingscriteria te kunnen worden vastgesteld. Het zijn eerder persoonlijke kenmerken, en voorkeuren en kenmerken van de woonomgeving die een belangrijke rol lijken te spelen in een succesvolle matching. Het kennismakingsgesprek vormt een essentieel onderdeel van de matchingsprocedure. Kenmerken en voorkeuren komen veelal in dit gesprek aan bod en uit dit gesprek blijkt ook meestal of er een klik is tussen de jongere en de verhuurder. Omdat sommige voorkeuren (van zowel jongere als verhuurder) pas ruim na de verhuizing naar voren komen, valt het aan te bevelen om het aanmeldformulier uit te breiden met een aantal kenmerken en voorkeuren zodat potentiële deelnemers hier vast over nadenken.

6.4 Evaluatie pilotfase Kamers met Aandacht

Het valt op dat coördinator Bianca van der Neut een belangrijke rol speelt in de hele procedure, van informeren over Kamers met Aandacht en aanmelding tot verhuizing. Het geeft aan dat alles wat Kamers met Aandacht doet, niet door iedereen gedaan kan worden en specifieke expertise vereist. Wat dit betreft is het passend dat Kamers met Aandacht een zelfstandige stichting is geworden.

Over het algemeen zijn alle betrokkenen zeer positief over Kamers met Aandacht. Aangedragen verbeterpunten gaan vooral over informatievoorziening. Jongeren en verhuurders moeten vooraf goed geïnformeerd worden over Kamers met Aandacht, zodat zij weten wat zij kunnen verwachten (Tinnemans et al., 2019). Vanuit Kamers met Aandacht kan er wellicht meer aandacht besteed worden aan de dag van de verhuizing en de eerste periode daaropvolgend.

Voor alle betrokken partijen is het verder belangrijk om de procedure rondom Kamers met Aandacht (van aanmelding tot en met de eerste maanden na de verhuizing) goed vast te leggen, zodat hier geen onduidelijkheid over bestaat. De procedure kan dan bovendien eenduidig worden doorlopen, tenzij er redenen zijn om hiervan af te wijken. Afspraken zoals over de frequentie van het contact tussen begeleider, jongere en verhuurder zijn juist bij uitstek afspraken die elke begeleider met de jongere en de verhuurder zal moeten afstemmen.

6.5 Tot slot

Kamers met Aandacht lijkt uit te groeien tot een succesvol initiatief waarbij voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar met jeugdhulp een middenweg wordt gezocht tussen zelfstandig en beschermd wonen. Er zijn parallellen te zien met gemengde woonvormen, maar in zijn geheel is Kamers met Aandacht uniek. Kamers met Aandacht voorziet in een behoefte voor jongeren die geen aanspraak

meer kunnen maken op jeugdhulp en zo zelfstandig mogelijk willen wonen, met de door hun benodigde ondersteuning binnen handbereik. Hierdoor heeft Kamers met Aandacht veel potentie, maar liggen er ook risico's op de loer. En het voortijdig beëindigen van een huurcontract, bijvoorbeeld, kan een negatieve ervaring zijn voor de jongere. Dit onderzoek heeft slechts beperkt inzicht kunnen geven in de risico's, omdat alleen deelnemers van de pilotfase zijn geïnterviewd, en deze interviews bovendien in de eerste vier tot zes weken na de verhuizing plaatsvonden. Verder is niet gesproken met betrokken gemeenten en managers van de deelnemende jeugdhulporganisaties. Dit had inzicht kunnen geven in de relatie tot de lokale wet- en regelgeving en de rolopvatting van gemeenten en jeugdhulporganisaties in de werkwijze (Van Klaveren et al., 2018). De slotaanbeveling luidt dan ook om Kamers met Aandacht te blijven monitoren en goed te blijven luisteren naar zowel de jongeren, verhuurders als begeleiders, en ook andere betrokken partijen zoals gemeenten (zie ook Van der Velden et al., 2017).

7. Literatuur

Davelaar, M., Gruppen, A., & Knevel, J. (2018). *Goede bureu. Lessen uit gemengde woonprojecten in Utrecht*. Utrecht: Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Sociale Innovatie.

Landelijke aanpak 16-27 (z.d.). *Jeugdwet*. Opgehaald 25 februari 2020 van <https://www.16-27.nl/jeugdwet>.

Tinnemans, C.G.M., Fermin, A., & Davelaar, M. (2019). *Gemengd wonen met statushouders. Een kans voor ondersteuning van statushouders bij integratie en participatie*. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Van der Neut, B. (2018). *Projectbeschrijving Kamers met aandacht*. Utrecht: Jeugdfocus.

Van der Velden, J., Tiggeloven, P., & Gelinck, S. (2017). *De Magic Mix – de update: Een verkenning van wooncomplexen waar verschillende doelgroepen gemengd wonen*. Den Haag: Platform31.

Van der Velden, J., Tiggeloven, P., & Wassenberg, F. (2016). *De Magic Mix: Een verkenning van wooncomplexen waar verschillende doelgroepen gemengd wonen*. Den Haag: Platform31.

Van Klaveren, S., Van Triest, N., & Van der Velden, J. (2018). *De Magic Mix als zachte landing in de wijk. Gemengd wonen voor uitstromers uit het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang*. Den Haag: Platform31.

 KSI_HU

 KSI@HU.NL

 [BIT.LY/AANMELDENKSI](https://bit.ly/aanmeldenksi)